

[Link til materiale](#)

Papirhjerter – omskabelse til lydformat

Læremidlet	Papirhjerter af Hanne Birgitte Raaberg
Medietyper(r)	Bog
Fag	Dansk
Målgruppe	6.-8.kl.
Nøgleord	Analyse, fortolkning, omdigtning, innovation, entreprenørskab, forelskelse, forældre, Fra barn til voksen, følelser kroppen, kærestes, kærlighed, mobning, poesi, pubertet, romaner, ungdom, unge, veninder, venner, venskab

Fagligt fokus

Bogen Papirhjerter findes ikke som lydbog! Hvorfor mon?

Det er omdrejningspunktet for denne pædagogiske vejledning, og det er netop den udfordring, eleverne får undervejs i forløbet, når de via en innovationsproces skal udvikle uddrag af bogen til et lydformat.

Papirhjerter handler om at stå midt i et virvar af følelser og krop, føle sig forladt og forkerket og samtidig skulle finde ud af, hvordan man er en god ven. Eller kæreste. Eller datter. Eller måske bare sig selv?

Bogen handler om Alva, der ikke kan hænge ud ved friluftsbadet sammen med klassen og søde Pedro hen over sommeren, fordi hun skal på ferie hos sin far. Online kan hun følge med i hvad der sker i flokken derhjemme alt imens hun venter desperat på at få bryster, at få kæreste, at finde ud af alt det svære med veninder og drenge.

Papirhjerter er skrevet til danskundervisningen til slut mellemtrin og start udskoling. Formsproget er unikt, idet teksten er udformet som knækprosa og poetiske figurdigte, der tilsammen fortæller den fine historie. Tematisk handler bogen om venskab, den første kærlighed, krop i forandring, mobning og tilgivelse.

Mål med forløbet

Målet er, at eleverne ved at fortolke og omforme formsprog og indhold i Papirhjerter til en ny modalitet, der indeholder lyd, udvikler deres sprog, analyse- og fortolkningskompetence.

Omdigtningssaktiviteten skal give eleverne mulighed for at udforske forståelser af bogens indhold i kombination med formsproget - hvordan kan den samlede betydning/forståelse/læsning af et værkuddrag formidles på andre måder end med bogens originale udtryk?

Ideer til undervisningen

Opstartsfasen

Bladr' løst i bogen sammen med eleverne og lad dem sætte ord på deres visuelle førstehåndsoplevelse af den bog, de skal i gang med at læse.

Spørg fx klassen:

- Hvad springer i øjnene, når I bladrer i bogen?
- Er der særlige sider, som I stopper op ved og har lyst til at vise os andre og hvorfor?
- Bogen Papirhjerter findes ikke som lydbog - hvorfor mon ikke?
- Hvem kan det være en udfordring for?
- Hvilke udfordringer og muligheder opstår, hvis bogen skal omdannes til en lydbog, og hvordan kan oplæseren håndtere dem?
- Hvad kan man gøre med lydredigering?
- Hvordan kan man sammenligne og vurdere forskellen mellem at læse og lytte til bogen, og hvilke fordele og ulemper har hvert format?

Læsefasen

I læsefasen kan du stoppe op undervejs og samtale med eleverne om:

- Hvordan bruger forfatteren metaforer, symboler og billedsprog til at skabe stemning, beskrive personer og udtrykke temaer? Hvordan kan disse virkemidler gengives i en lydbog, så de ikke går tabt eller misforstås?
- Hvordan bruger forfatteren gentagelser, rim, rytme og lydord til at skabe musikalitet, variation og effekt i teksten? Hvordan kan disse virkemidler fremhæves eller forstærkes i en lydbog ved hjælp af oplæserens stemme og intonation?
- Hvordan bruger forfatteren dialog, monolog og indirekte tale til at karakterisere personerne, fremme handlingen og skabe spænding? Hvordan kan disse virkemidler tydeliggøres eller nuanceres i en lydbog ved hjælp af forskellige stemmer, pauser og tonefald?
- Hvilken underlægningsmusik, regibemærkninger eller lydeffekter kan understøtte teksten? Hvordan kan disse virkemidler tilpasses i en lydbog, så de passer til bogens tema og budskab?

Jo yngre eleverne er, desto mere stilladsering kan eleverne have brug for i selve læsningen af bogen. Fx kunne eleverne i grupper tilrettelægge læsningen (inddele bogen i læsedele), som de så støtter hinanden i at nå i løbet af læsetiden.

Efter læsning - før opstart af produktion:

Du kan træne elevernes kreativitet med små, simple og sjove øvelser fra www.idetræning.dk, før eleverne selv skal være idéskabende. Øvelserne hjælper eleverne med at tænke kreativt, få nye idéer og tænke anderledes.

Produktudvikling

Problemformulering

Hvordan kan man give læsere, som måske er blinde, svagtseende, læseudfordrede eller måske læse-ulystne en alternativ lyd-læseoplevelse af bogen Papirhjerter?

Du præsenterer eleverne for problemformuleringen, og sammen finder I konkrete målgrupper, som kan have svært ved at få fuldt udbytte af bogen i dens originale udgave og som med fordel kunne gøre brug af en lydbogsudgave. Eleverne skal gruppevis vælge og undersøge en målgruppe. Undersøgelsen kan bestå af interview eller undersøgelser i fx bøger, film eller internettet.

Eksempler på målgrupper kunne være:

- den blinde/svagtseende
- den læseudfordrede
- den læseulystne
- eller andre?

Eleverne skal herefter vælge et uddrag af bogen, som de vil omskabe til en lydbog med særlige effekter og særlig oplæsning, som videreformidler bogens særlige formsprog.

Guide eleverne i idégenerering fx med:

- Omvendt brainstorm (Hvordan skaber vi det dårligste produkt?)
- Mock-up (Vi skaber vores ideer fysisk. 30 min og prototypen er klar. Ud fra princippet: Et hurtigt eksperiment, der har til formål at teste ideer hurtigt, enkelt og til lave omkostninger, og til at indsamle data for at validere ideer, før du bygger en prototype)
Det handler om at konkretisere de første ideer både gennem hænderne, hovedet og dialogen.

Guide eleverne i idéudvælgelse fx med:

- Mødet på midten (Alle ideer fra gruppen bliver hørt og præsenteret)
- Værdiskema (Et ark med en y-akse, der viser, hvor meget værdi idéen skaber? En x-akse, der viser, hvor original idéen er) Placer forskellige idéer i arket.
- Hvad mener vores målgruppe (Pitch ideen og få feedback og råd)

Guide eleverne til prototyping.

Prototyping er aktiviteten med at lave grundlæggende modeller eller designs for et produkt. Formålet med en prototype er at demonstrere og teste idéer om funktion og design.

- Eleverne kan lave en prototype af deres lyddesign fx i programmet Wevideo i Skoletube, hvor de kan indspille og redigere lydfiler.
- De kan supplere med lyde fra Findthetune, som også er tilgængelig på Skoletube.

Vejledninger til begge programmer findes på Skoletube. Du kan med fordel undersøge, om dit lokale CFU udlåner et Podcast-studie, men redigering kan også klares på computer.

Sørg for, at eleverne får feedback på deres prototype fx fra andre elever eller personer fra målgruppen.

Herefter produceres den endelige lydudgave af uddraget fra Papirhjerter.

Afslutning på forløbet - Præsentation og feedback

Som afslutning på forløbet præsenterer eleverne deres lydprodukter. I kan vælge at afspille dem i en rækkefølge, der passer med bogens handling, så I får en ny oplevelse af bogens handlingsforløb.

Grupperne kan bede deres målgruppe om feedback, hvis det er muligt.

Supplerende materialer

Udsendelse om produktion af lydbøger.

Hvad skal den gode lydbog kunne? "Gejst" følger forfatteren Leonora Christina Skov, Hun er i fuld gang med at indlæse alle sine bøger i et lydstudie. Vi møder også skuespilleren Lars Bom, der demonstrerer, hvordan han skaber liv i de fiktive personer, når han sidder i studiet.

Udsendelsen kan bruges som inspiration til elevernes egne produktioner af lydbøger.

<https://ucl.mitcfu.dk/TV0000112610>

Fonden for Entreprenørskab

Ønsker man at arbejde mere med innovation og entreprenørskab, kan man fx finde inspiration hos Fonden For Entreprenørskab:

<https://ffefonden.dk/undervisningsmaterialer/>

Her finder man undervisningsmaterialer fra 0. til 10. Klasse, konkurrencer og mulighed for at søge fondsmidler til ens skole.